

країнах світу призводить до відсутності зацікавленості представників місцевої влади у додатковому залученні коштів. Це дає підстави місцевим органам влади звинувачувати центральний уряд у низькій якості послуг, що надаються коштом місцевих бюджетів, навіть у випадках, коли реальною причиною є саме некомпетентність місцевих адміністраторів.

3. Створення умов для заінтересованості державних і місцевих органів влади в успішному виконанні планів загальнодержавних доходів (податкових і неподаткових) на території конкретного регіону. Місцева податкова система повинна стимулювати розвиток пріоритетних сфер бізнесу в конкретному регіоні та гнучко реагувати на зміни в фінансній та інфляційній політиці держави.

4. Забезпечення чіткого зв'язку місцевих податків і зборів з видатками місцевої влади, щоб платники знали про підзвітність їм місцевої влади за те, як використовуються податкові надходження. У цьому зв'язку практика європейських країн у сфері місцевого оподаткування надає перевагу прямим податкам.

Отже лише створення нової системи управління місцевими фінансами, реформування бюджетного, податкового законодавства з урахуванням зарубіжного досвіду, удосконалення казначейського обслуговування місцевих бюджетів приведе до розвитку і удосконалення системи місцевих бюджетів та прогресивного розвитку національної фінансової системи як умови забезпечення фінансової безпеки України.

ПРАВОВІ ОСНОВИ ТОРГОВО-БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Котирло О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри господарсько -правових дисциплін ІННІП НАВС

Поняття «торгово-біржова діяльність» уперше на законодавчому рівні закріплено в Господарському кодексі України. Торгово -біржова діяльність дозволяє домогтися зниження цінового ризику за рахунок страхування від несприятливих змін кон'юнктури ринку.

Метою здійснення торгово -біржової діяльності є організація й регулювання торгівлі, шляхом надання послуг суб'єктам господарювання в здійсненні ними торговельних операцій, спеціально створеною господарською організацією - товарною біржею (ст. 278 Господарського Кодексу України).

Торгово-біржовою діяльністю займається товарна біржа. Під час купівлі або продажу продукції учасниками біржової торгівлі на біржових торгах існує можливість отримувати високих прибутків при скороченні власних витрат.

Необхідно зазначити, що, відповідно до законодавства України, товарна біржа не займається комерційною діяльністю й не має на меті одержання прибутку. Це дозволяє віднести торгово -біржову діяльність до некомерційної господарської діяльності, регламентованою нормами Розділу 5 Господарського Кодексу України.

Згідно із ст. 52 Господарського Кодексу України некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, здійснювана суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних й інших результатів без мети одержання прибутку.

Зміст торгово-біржової діяльності може бути розкритий через характеристику відносин, що виникають у ході їх здійснення. У їхній основі лежить те, що товарна біржа, як суб'єкт господарювання, в процесі організації й регулювання ринку наділяється певними функціями управління й контролю. Згідно ГК України й Закону, товарна біржа встановлює власні правила біржової торгівлі, біржового арбітражу, які є обов'язковими для всіх учасників торгів, регулює біржові операції, застосовує санкції до учасників біржової торгівлі й т.д. У той же час товарна біржа надає учасникам біржової торгівлі послуги, виступаючи при цьому рівноправним учасником господарських відносин, що виникають у ході здійснення торгово-біржової діяльності.

Торгово-біржова діяльність як різновид господарської діяльності володіє рядом ознак, а саме: здійснюється спеціально створеним суб'єктом господарювання - товарною біржею; носить некомерційний характер; має на меті організацію й регулювання біржової торгівлі; зміст торгово - біржової діяльності складають біржові послуги, які надаються суб'єктам господарювання при здійсненні ними торгівельних операцій. Ці ознаки дозволяють розглядати торгово-біржову діяльність як господарську діяльність, організуючу біржову торгівлю, тобто даний вид діяльності носить організаційно -майновий характер.

Згідно ст. 7 ГК України відносини в сфері господарювання регулюються Конституцією України, дійсним Кодексом, законами України, нормативно-правовими актами Президента України й Кабінету Міністрів України, нормативно -правовими актами інших органів державної влади й органів місцевого самоврядування, а також іншими нормативними актами.

Особливе місце в регулюванні торгово -біржової діяльності займають норми ГК України. Зокрема, ч. 2 ст. 178 ГК України передбачає, що правові умови створення й діяльності товарних бірж, а також основні правила здійснення торгово-біржової діяльності визначаються дійсним кодексом, прийнятими відповідно до нього законами й іншими нормативно-правовими актами.

З огляду на те, що торгово-біржова діяльність носить некомерційний характер варто звернутися до ст. 54 ГК України, що визначає загальні вимоги щодо регулювання некомерційної господарської діяльності. Зокрема, ця норма передбачає, що на суб'єктів господарювання, що здійснюють некомерційну господарську діяльність, поширюються загальні вимоги з регулювання господарської діяльності з урахуванням особливостей її здійснення різними суб'єктами господарювання, які визначаються ГК й іншими законодавчими актами. До спеціальних норм, насамперед, варто віднести положення Закону України «Про товарну біржу», прийнятого в 1991 році і який є основним нормативно -правовим актом, що регламентує діяльність товарної біржі.

Поряд із законами, значну роль у регулюванні торгово -біржової діяльності грають підзаконні нормативно -правові акти: Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів. Наприклад, Типові правила біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією, затверджені спільним наказом Міністерства сільськогосподарства й

Отже, правова основа здійснення торгово-біржової діяльності представлена сукупністю різних нормативно-правових й інших актів. Законодавство про торгово-біржову діяльність сформувалося як правовий інститут господарського законодавства, про що свідчить наявність однорідних суспільних відносин, що складаються в процесі організації й здійснення торгово-біржової діяльності.

ПРАВОВЕ РОЗМЕЖУВАННЯ ОПЛАТИ ЕЛЕКТРОННИМИ ГРОШИМА ТА ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ РОЗРАХУНКІВ

Пожидаєва М.А., к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарсько - правових дисциплін НШПН НАВС

На сьогодні в Україні при здійсненні розрахунків все більшої популярності набувають електронні гроші. Останні можна розглядати як певне грошове зобов'язання, що не пов'язане з відкриттям банківського рахунку та інформація про яке зберігається в електронній формі, включаючи і засоби зв'язку. Воно передбачене для здійснення платежів та інших угод з особами, відмінними від боржника за даним зобов'язанням. Все це дає підстави для висновку, що регулювання відносин у сфері використання електронних грошей здійснюється і ст. 190, ч.1 ст. 509, п.1. ч.1 ст. 512 Цивільного кодексу України, а не лише спеціальними нормативно-правовими актами.

Ключовим моментом, який відрізняє платежі електронними грошима від класичних платежів з використанням платіжних терміналів та інших роздрібних платежів, є наявність довільного тимчасового розриву між внесенням грошових коштів до електронного гаманця на рахунку оператора і наступним платежем, коли право розпорядження електронними грошима у користувача вже є, а призначення платежу він ще не визначив. Іншими видами операцій з електронними грошима можуть бути: повернення електронних грошей користувачеві у безготівковій або готівковій формі; переміщення електронних грошей між електронними гаманцями, коли дебетуються і кредитуються виключно баланси електронних гаманців, а рух грошових коштів по рахунку не відбувається.

При цьому слід зазначити, що існує принципова різниця між електронними грошима і звичайними безготівковими грошовими коштами. Вона полягає у тому, що електронні гроші не є замінниками звичайних грошей, а являють собою платіжні засоби, емітовані переважно банківською установою, тоді як звичайні гроші (готівкові або безготівкові) емітуються центральним банком держави. Тому електронні гроші мають обмеження у розповсюдженні і здійсненні операцій за ними серед обмеженого кола осіб.

Переказ безготівкових грошових коштів відбувається за допомогою банківських рахунків. Згідно з п. 1.24 ст. 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 р. переказом коштів є рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі. Переказ коштів здійснюють банки та небанківські фінансові установи, що отримали відповідну ліцензію на здійснення таких операцій. Переказ вважається завершеним у момент